

disse Stridspunkter eller med andre Ord opgiver disse Stridspunkter nu. Thi hvor stærk Regjeringen end er, er den afhængig af sine Venner, af Rigsretten og Landsthinget. Jeg veed ikke, hvor stor Magt den høie Regjering har paa de Omraader. Jeg anser det for meget sandsynligt, at Regjeringens Gynder, hvis jeg maa udtrykke mig saaledes, at Regjeringens provisoriske Politit nu vil komme til at vise sig, hvad jeg aldrig har tvivlet om, som den største Hindring for en lovlig og rolig Tilstand her i Landet i Fremtiden.

All den Tale om Forligsvetien hviler som sagt paa Mangel paa klar Eftertanke over, hvad Forlig vil sige. Man har ikke gjort sig virkelig klar de Bausfeligheder, der ere tilstede, eller hvad det gjælder om, og derfor tror jeg, det er bedre at lade det ligge. Det er ikke Tiden til at komme ind paa det nu. Det, som det gjælder om, er noget meget Mindre, nemlig at fri Landet af det Ufsøre, vi, takket være det sidste Lars politiske Kampe, ere komne ind i og Dag for Dag komme dybere ind i. Det er afgjort. Jeg har allerede antydet, hvor stussede vistnok de Fleste ere bleve i de Forventninger, de gik med, da de begynde paa denne grundlovstridige Politit. Hvad man da talte om, det var den stærke Regjering, den grundlovmæssige Magtfordeling, der skulde hævdes, det var Fremfrit og Liv i de Ting, der havde visnet; det var Forsvaret, der skulde fremmes osv. Nu have vi levet siden 1885 i disse Tilstande, og hvad er der saa sket? Have vi faaet en stærk Regjering? Jeg tror det ikke. Jeg tror, vi have en Regjering, der har staaet haardt og hensynsløst overfor Folkethinget; men jeg tror ogsaa, at Regjeringen har baade ved sin Administration, ved sine Lovfortolkninger og ved den Maade, hvorpaa den har ledet den politiske Kamp, mere end tydelig nok bevist, at den ikke er stærk lige overfor Høie Venner i Landsthinget. Og det er ganske naturligt; den høie Regjering har stillet sig paa det Standpunkt. Frihænder Rigsretten os eller ikke? Og Regjeringen har stillet Rigsrettens Medlemmer paa det: Kan de overhovedet dømme os eller ikke? Paa denne Maade har den høie Regjering og Rigsretten gjenfaldt, om jeg tør bruge et saa tvetydigt Udtryk, politit demoraliseret hinanden, saa de begge ere bleve overordentlig svage. Den grundlovmæssige Magtfordeling, som er bleven lovet os, og som skulde fremgaa af denne kraftige Politit, viser sig nærmest kun deri, at Regjeringen med det ene Thing søger at tvinge en ligeberettiget grundlovmæssig Faktor til at

vedtage Foranstaltninger mod sin Overbevisning. Jeg tror, man kan være saa juridisk skarpsindig, som man vil, der er ikke noget Menneſte, der vil paasta, at det er grundlovmæssig Magtfordeling i noget Land i Verden, hvor der findes et Tokammerssystem, to Faktorer, kan jeg sige, at den ene ved Lovfortolkninger og Visnepolitit tvinger den anden. Hvad saa den almindelige fremfritende Tilstand angaar, som er lovet os, hvad er der saa naaet? Der er naaet en almindelig Oplosning af Retsbevidstheden her i Landet. Jeg tror meget godt, at den høie Regjering rimeligvis gjør sig Illusioner i den Henseende; der er henvist til, at nu har man faaet en eller anden Dom, snart en Høiesteretsdom, snart en Overrettsdom, og man tror derigjennem at kunne skabe en ny Ret i Stedet for den gamle, man har staaet itu. Men det er en Misforstaaelse, som vi Andre, der se bedre, hvad der rører sig i Befolkningen, er paa det Rene med, og som den høie Regjering og dens Venner ogsaa ville komme til at sandle; paa den Maade skaber man ingen Retsbevidstthed. Tværtimod, jo flere Domme Regjeringen faar af den Art, desto mere svækkes Retsbevidstheden i Landet. Foruden at den allerede er røkket lige overfor de Autoriteter, den gjerne skulde se op til, svækkes Respekten for selve Domstolene; man overbeviser aldrig den offentlige Mening i Landet selv gjennem den mest enstemmige Høiesteretsdom om, at det, der her til Lands foregaa, er grundlovmæssigt. Derimod protesterer den sunde Fornuft, og den er stærkere end alle mulige juridiske Argumenter. Det Samme gjælder, hvad de materielle Fremfrit angaar. Det ligger altsammen i det samme Raos, i hvilket det har hvilet i en Række Aar. Det Eneste, der kan henvises til af Regjeringen, er Forsvarssagen. Og hvad er der udrettet der? Medens vi ere bleve hængende i en økonomisk Misere, som Dag for Dag bliver værre, er der paa Forsvarsvæsenets Omraade gjort Ting, som jeg tror, at selv de bedste Venner af Forsvarssagen vilde ønske ikke var sket. Der er vel næppe Noget, der vil paasta, at det, at vi have faaet nogle af de utilstrækkelige og selv fra et militært Standpunkt meget omtvistede Forter paa den ene Side af Kjøbenhavn, at det virkelig er en Løsning af Forsvarssagen, at det har fremmet den, eller at det har nogenjomhelst militær Betydning. Jeg tror, at Enhver vil indrømme, at det lige overfor Forsvarssagens Løsning har den Betydning, at det har vakt Forbitrelse, Had og Misforstaaelse i Landet. Det er en Erkjendelse, selv hos Forsvars-